

عنوان مقاله:

رویکرد فخر رازی به تحلیل معنایی «معرفت» و واژگان مرتبط با آن در متون دینی

محل انتشار:

فصلنامه فلسفه دین، دوره 14، شماره 1 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

کیهان سلطانیان - دانشجوی دکتری رشته فلسفه دین، دانشگاه پیام نور، ایران، تهران

رضا اکبری - استاد دانشگاه امام صادق (ع)، ایران، تهران، گروه فلسفه و کلام اسلامی

محمد حسین مهدوی نژاد - دانشیار دانشگاه پیام نور، ایران، تهران، گروه فلسفه و کلام اسلامی

علیرضا پارسا - دانشیار دانشگاه پیام نور، ایران، تهران، گروه فلسفه و کلام اسلامی

خلاصه مقاله:

رازی با تحلیل واژگان مرتبط با مفهوم معرفت از جمله شعور، ادراک، فقه، فهم و ... که از متون دینی استخراج کرده است، نتایجی معرفت شناختی را در اختیار ما قرار می دهد. از جمله نتایج به دست آمده آن بوده که کسب معرفت برای انسان امری ممکن است و در عین حال انسان محدودیت های معرفتی دارد؛ معرفت امری مشکک است؛ افراد بر اساس استعداد خویش در یکی از مراتب معرفت قرار می گیرند و این گونه نیست که تمام باورهای انسان موجه باشند؛ همچنین اینکه معارفی مانند علم لدنی، علم حدسی و فراست را نمی توان توجیه عقلانی کرد. تحلیل فخر از واژگان مرتبط با معرفت نشان می دهد که معرفت با سایر ابعاد وجودی انسان دارای تاثیر متقابل است. همچنین تحلیل وی زمینه ساز استخراج نکاتی بود که امکان تعریفی دینی از معرفت را در اختیار ما قرار می دهد. در این تعریف، علاوه بر مولفه های باور و صدق، به تنوع کمی و کیفی قوای معرفتی انسان ها و نقش اعتماد به دیگران (به ویژه پیامبران) نیز توجه شده است. این تعریف، برون گرایانه است و نشان می دهد که اموری چون رفتار و عوامل ماورایی بر معرفت با محوریت باور مدخلیت دارند. بنابراین تفاوت نحوه ارتباط انسان ها با ماوراء سبب تشکیک در معرفت است. بر این اساس هدف این مقاله ارائه تعریف جدیدی از معرفت در فضای مباحث معرفت شناختی با استفاده از مطالب ارائه شده توسط فخر رازی است و برای این هدف از روش توصیفی - تحلیلی بهره برده ایم.

کلمات کلیدی:

تحلیل دینی معرفت، فخر رازی، کارکرد معرفتی دین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1740920>

